

TEMATY PRAC KONKURSOWYCH 2026

TYGODNIE 40 - 52

Numer tygodnia	Seria pytania	TYTUŁ	Data	Opis
40	1	UNIA BRZESKA 1596	6 X 1596	Połączenie Cerkwi prawosławnej z Kościołem łacińskim w Rzeczypospolitej Obojga Narodów, dokonane w Brześciu Litewskim w 1596 roku. Część duchownych prawosławnych i wyznawców prawosławia uznała papieża za głowę Kościoła i przyjęła dogmaty katolickie, zachowując bizantyjski ryt liturgiczny. Następstwem unii brzeskiej był podział społeczności prawosławnej na zwolenników unii – unitów i przeciwników – dyzunitów.
40	2	Upamiętnienie hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Berezowce (Mołdawia)	7 X 1620	W roku 1620 dnia 7 października zginął hetman Stanisław Żółkiewski. Pomnik poświęcony Stanisławowi Żółkiewskiemu, zbudowano w miejscu jego śmierci. Pomnik ufundowała wdowa po hetmanie a realizacją budowy zajął się jego syn Jan, który pod osłoną własnej chorągwi pancерnej sprowadził kamieniarzy z Mohylowa. Pod pomnikiem odbywają się od 2003 roku coroczne zloty młodzieży polonijnej.
40	3	UTRATA SMOLEŃSKA 1654	3 X 1654	Wykorzystując osłabienie Rzeczypospolitej Obojga Narodów wyniszczającymi walkami powstania Chmielnickiego armia rosyjska zdobyła Smoleńsk. Po blisko trzymiesięcznym oblężeniu wojska Aleksego I Michajłowicza zmusiły załogę twierdzy do kapitulacji. Utrata Smoleńska przez Rzeczpospolitą była bezpowrotna, a stan ten został usankcjonowany w 1667 roku postanowieniami rozejmu w Andruszowie.
40	4	OBRAZ „HOŁD PRUSKI”	7 X 1882	We Lwowie Jan Matejko przekazał w darze dla narodu swój obraz „Hołd Pruski”. Mierzące blisko 8 metrów długości i prawie 4 metry wysokości dzieło zostało udostępnione do oglądania w krakowskich Sukiennicach, gdzie znajduje się do dzisiaj.

40	5	RADA REGENCYJNA OGŁASZA NIEPODLEGŁOŚĆ	7 X 1918	Rada Regencyjna 7 października 1918 roku proklamowała niepodległość Polski powołując się na 14 punktów Wilsona zaakceptowanych kilka dni wcześniej przez państwa centralne jako podstawa rokowań pokojowych, a 12 października przejęła od okupantów władzę zwierzchnią nad wojskiem. Dnia 21 października niemiecki generał-gubernator warszawski Hans Hartwig von Beseler złożył urząd Naczelnego Wodza Polskiej Siły Zbrojnej.
40	6	ZMARŁ HRABIA ZAMOYSKI	3 X 1924	Działacz społeczny, polityk emigracyjny, fundator Zakładów Kórnickich, członek założyciel Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Krakowie, właściciel dóbr zakopiańskich, między innymi Morskiego Oka. Dzięki jego wysiłkom w 1902 r. austriacki trybunał arbitrażowy przyznał największe jezioro Tatr stronie polskiej.
40	7	Niemcy rozstrzelali 38 obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku	5 X 1939	5 października 1939 r., po procesie uznanym później za zbrodnię sądową, Niemcy rozstrzelali 38 obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku. Pocztowcy z założenia mieli bronić się około sześciu godzin, wytrwali kilkanaście – do momentu, gdy Niemcy podpalili placówkę.
40	8	Polski przemysł - powstaje piekarnia Inter Europol S.A	2 X 1989	Polska firma piekarska założona w 1989 roku, która zaczynała jako mała piekarnia w Warszawie, a dziś jest jednym z największych producentów świeżego i mrożonego pieczywa w Polsce. Łączy tradycyjne receptury z nowoczesnymi technologiami, dzięki czemu każdy wypiek smakuje jak domowy, nawet w sklepach i restauracjach. Firma nie tylko piecze, ale też angażuje się w sport, sponsorując wyścigi samochodowe pod nazwą Inter Europol Competition. To inspirująca historia polskiego biznesu, pokazująca, że z pasją i pomysłem można osiągnąć sukces w kraju i poza jego granicami. Dla młodzieży to świetny przykład, że przedsiębiorczość może łączyć tradycję, nowoczesność i... emocje sportu!
40	9	NAGRODA NOBLA DLA WISŁAWY SZYMBORSKIEJ	3 X 1996	Polską poetkę uhonorowano za całokształt twórczości, a zwłaszcza "za poezję, która z ironiczną precyzją pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi ukazać się we fragmentach ludzkiej rzeczywistości" — jak w uzasadnieniu przyznania nagrody stwierdzał Komitet Noblowski.
40	10	Umiera Wojciech Jerzy Has	3 X 2000	W setną rocznicę urodzin Wojciecha Jerzego Hasa Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd jednemu z najwybitniejszych twórców naszych czasów – filmowcowi, scenarzyście, rysownikowi oraz wieloletniemu wykładowcy i rektorowi Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi. Jego imponujący dorobek znany jest miłośnikom kina na całym świecie. Takie filmy jak „Pożegnania”, „Jak być kochaną”, „Rękopis znaleziony w Saragossie”, „Lalka” czy „Sanatorium pod klepsydrą” trwale wpisały się w historię nie tylko polskiej kinematografii.

40	11	Unmiera Anna Przybylska	5 X 2014	W Gdyni zmarła Anna Przybylska, aktorka i fotomodelka, znana m.in. z seriali „Złotopolscy”, „Daleko od noszy” i „Klub szalonych dziewic” oraz z filmów: „Sezon na Ileszcza”, „Sęp”, „Rh+”, „Kariera Nikosia Dyzmy” i „Superprodukcja”, „Dzień świra”, „Złoty środek” i „Bilet na Księżyc”.
41	1	URUCHOMIENIE FONTANNY NEPTUNA	9 X 1663	W Gdańsku, na Długim Targu, przed Dworem Artusa uruchomiono Fontannę Neptuna. Prace nad obiektem trwały blisko 30 lat, a projekt wieńczącej go rzeźby przygotował znany gdański architekt Abraham van den Blocke.
41	2	Powołanie Komisji Edukacji Narodowej	14 X 1773	Na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego Sejm Rzeczypospolitej powołał Komisję Edukacji Narodowej. Była to pierwsza państwowa instytucja oświatowa w całej Europie. Jej celem było przeprowadzenie ogólnonarodowej reformy oświaty oraz przejęcie szkolnictwa kierowanego dotąd przez rozwiązany w 1773 roku zakon jezuitów. Pierwszym prezesem KEN został biskup wileński Ignacy Jakub Massalski.
41	3	Polak zostaje władcą Madagaskaru	10 X 1776	Mieszkańcy Madagaskaru ogłosili władcą wyspy Maurycego Beniowskiego, podróżnika, autora pamiętników, uczestnika konfederacji barskiej, zesłanego przez władze carskie na Kamczatkę, skąd zbiegł do Francji; podboju Madagaskaru dokonał w imieniu władz francuskich.
41	4	Stefan Żeromski	14 X 1864	Przypadająca w 2025 r. 100 rocznica śmierci. Był on nie tylko wybitnym pisarzem, ale także patriotą, który swoją twórczość literacką i działalność społeczną poświęcił sprawie niepodległości Polski. Żeromski wierzył w misję pisarza jako współtwórcy losów narodu.

41	5	NEGOCJACJE POKOJOWE Z BOLSZEVIKAMI	12 X 1920	W Rydze dnia 12 października 1920 roku rozpoczęły się preliminaria pokojowe, mające na celu, cytując z dokumentu: "kierując się pragnieniem położenia możliwie najprędzej kresu krwawej wojnie, wynikłej między nami, oraz wypracowania warunków, które stanowią podstawę trwałego, honorowego i na wzajemnym porozumieniu opartego pokoju". Traktat, kończący wojnę, zostanie ostatecznie podpisany niespełna pół roku później.
41	6	PREMIERA FILMU „ZEW MORZA”	13 X 1927	"Zew morza" to niemy film fabularny w reżyserii Henryka Szaro, którego premiera odbyła się 13. października 1927 r. Główny bohater, to młody chłopiec, który z miłości do morza, porzuca rodzinną wieś i zaciąga się na statek. Pośród wielu przygód na morzu oraz na rzecznych kutrach, realizuje on swe marzenia o morskiej przygodzie oraz spotyka miłość swego życia. Film kręcono w Pucku, Gdańsku i Gdyni, a oprócz zawodowych aktorów wystąpili w nim oficerowie marynarki wojennej, w tym twórca Floty Pińskiej – porucznik Jan Giedroyc - który w filmie zagrał samego siebie.
41	7	Urodziła się Agnieszka Osiecka	9 X 1936	W Warszawie przyszła na świat autorka niezliczonych tekstów piosenek, poetka, reżyser i dziennikarka, Agnieszka Osiecka. Trudno przecenić wpływ jej twórczości na polską scenę muzyczną. Spod pióra Osieckiej wyszły tak znane utwory jak chociażby „Piosenka o okularnikach”, popularne przeboje Maryli Rodowicz „Małgośka” i „Niech żyje bal”, czy też skomponowany przez Jana Pietrzaka „Czy te oczy mogą kłamać”. Jej imię nosi słynne Muzyczne Studio Polskiego Radia przy ulicy Myśliwieckiej, w którym odbywają się koncerty najważniejszych rodzimych wykonawców.
41	8	Powołanie Batalionów Chłopskich	8 X 1940	Bataliony Chłopskie powstały w sierpniu 1940 r. jako „Straż Chłopska” o kryptonimie konspiracyjnym „Chłostrą”. Były drugą pod względem wielkości organizacją zbrojną Polskiego Państwa Podziemnego. W końcowym okresie II wojny światowej liczyły około 170 tys. żołnierzy oraz 20 tys. ochotniczek w Ludowym Związku Kobiet. Dnia 8 października 1940 r. na komendanta nowo powstałej militarnej organizacji ruchu ludowego powołano Franciszka Kamińskiego ps. Zenon Trawiński.
41	9	Cichociemny Waldemar Szwiec	14 X 1943	Historia Waldemara Szwieca, podporucznika artylerii Polskich Sił Zbrojnych, Cichociemnego.
41	10	Umiera Generał Kazimierz Sosnkowski	11 X 1969	Sejm RP ustanawia rok 2025 – rokiem tego znakomitego organizatora Wojska Polskiego i niezłomnego orędownika sprawy polskiej na arenie międzynarodowej. Bliski współpracownik Piłsudskiego i krytyk ustępstw aliantów wobec ZSRR, Sosnkowski zapisał się w historii jako obrońca sprawy polskiej na arenie międzynarodowej.

41	11	Pierwszy lot samolotu PZL-130 Orlik	12 X 1984	PZL-130 Orlik to polski samolot szkolno-treningowy, którego pierwszy lot odbył się 26 sierpnia 1984 roku w Łodzi. Maszyna została opracowana przez inżynierów z PZL „Warszawa-Okęcie” i służyła do szkolenia pilotów wojskowych i cywilnych. Charakteryzuje się wysoką manewrowością, nowoczesną awioniką i solidną konstrukcją, łącząc funkcje szkoleniowe z możliwościami lotnictwa akrobacyjnego. PZL-130 Orlik stał się symbolem polskiego postępu technicznego w lotnictwie po 1980 roku i do dziś jest wykorzystywany w szkoleniu pilotów oraz pokazach lotniczych.
42	1	Poczta Polska – historia powstania	18 X 1558	Poczta Polska, czyli narodowy operator pocztowy w Polsce, ma bardzo długą historię. Jej początki sięgają 1558 roku, kiedy król Zygmunt II August powołał pierwszy stały urząd pocztowy w Polsce, umożliwiając przesyłanie listów i paczek między miastami. Na przestrzeni wieków Poczta Polska rozwijała sieć placówek, wprowadzała nowe technologie (np. teleks, usługi kurierskie, automaty paczkowe) i odgrywała ważną rolę w komunikacji publicznej. Dziś Poczta Polska obsługuje miliony przesyłek rocznie i działa zarówno w tradycyjnym systemie pocztowym, jak i w logistyce e-commerce
42	2	KOPIEC KOŚCIUSZKI	16 X 1820	Uroczyste rozpoczęcie sypania Kopca Kościuszki w Krakowie. Prace zakończono w 1924 r.
42	3	POWSTANIE LISTOPADOWE – KAPITULACJA TWIERDZY ZAMOŚĆ	21 X 1831	Skapitulowała broniona przez komendanta gen. Jana Krysińskiego twierdza Zamość będąca ostatnim polskim bastionem podczas Powstania Listopadowego. Po tym wydarzeniu prezes Rządu Narodowego Bonawentura Niemojowski napisał na emigracji: Przez dziewięć miesięcy honorowej walki stawialiśmy czoło wrogowi dwudziestokrotnie silniejszemu i na dłuższą metę byśmy zwyciężyli, gdyby nie był on wspomagany przez Prusy i Austrię. [...] jest faktem niepodważalnym, że gdyby Prusy zachowały wobec nas neutralność i nie dostarczały ani żywności, ani amunicji Rosjanom, podczas gdy pieniądze polski oraz broń zakupiona za granicą dla Polski były konfiskowane, feldmarszałek Paskiewicz, pozbawiony komunikacji z Prusami, nie mógłby sforsować Wisły, a jeszcze mniej zawładnąć Warszawą.

42	4	OTWARCIE AKADEMII GÓRNICZEJ	20 X 1919	Po siedmiu latach starań przerwanych przez I wojnę światową w Krakowie rozpoczęła swoją działalność Akademia Górnicza. Jej uroczystego otwarcia na Uniwersytecie Jagiellońskim dokonał marszałek Józef Piłsudski. Uczelnia w 1947 roku została przemianowana na Akademię Górniczo-Hutniczą.
42	5	POLACY WKRACAJĄ DO MIŃSKA	15 X 1920	Polskie oddziały wypędzają bolszewików z Mińska. Po zwycięstwie w Bitwie nad Niemnem 2 i 4 Armia Wojska Polskiego ścigały bolszewików aż do Mińska. Oddział Wydzielony pod dowództwem płk. Gustawa Paszkiewicza bez większego trudu zdobył Mińsk 15 października. Niestety, już 16 października Paszkiewicz otrzymał rozkaz odwrotu. Mimo zamieszkałej tam licznej społeczności polskiej, zgodnie z rokowaniem pokojowym Mińsk miał przypaść stronie sowieckiej. Wraz z żołnierzami miasto opuścili również mińscy Polacy, w obawie przed sowieckimi represjami. Walki o Mińsk upamiętnia napis na warszawskim Grobie Nieznanego Żołnierza.
42	6	Śmierć Tadeusza Rozwadowskiego	18 X 1928	W Warszawie zmarł gen. Tadeusz Rozwadowski, generał armii austriackiej, szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w czasie wojny polsko-bolszewickiej; w latach 1921–1926 generalny inspektor kawalerii; podczas zamachu majowego w 1926 r. dowódca wojsk rządowych.
42	7	"BÓG, HONOR, OJCZYZNA" NA SZTANDARACH - DEKRET	15 X 1943	W Londynie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Władysław Raczkiewicz wydał dekret zatwierdzający dodanie w dewizie widniejącym na sztandarach Polskich Sił Zbrojnych słowa Bóg przed dotychczas używanymi słowami Honor i Ojczyzna.
42	8	WYTYCZNE DOWÓDZTWA AK	17 X 1944	Po upadku Powstania Warszawskiego przebywający w Częstochowie p.o. Dowódcy Armii Krajowej gen. Leopold Okulicki „Niedźwiadek” w dokumencie „Wytyczne pracy propagandowej na okres X-XI 1944” napisał: Nasz stosunek do Niemców w niczym nie uległ zmianie. Jest to nasz śmiertelny wróg, z którym walki nie wolno nam przerwać pod żadnym pozorem. [...] Jakikolwiek próby niemieckie, dążące do „zawieszenia broni” z Polakami, trzeba z miejsca odrzucać i demaskować. [...] Stosunek Sowietów do wszystkiego, co reprezentuje myśl narodową polską i naprawdę niepodległą, jest zdecydowanie wrogi. [...] Sposób postępowania na wschodzie i na zachodzie, od tzw. Linii Curzona bez zmiany. Dowódcy AK zostali aresztowani, oddziały AK rozbijane i tępione.
42	9	Ostatni Żołnierz Wyklęty "Lalek"	21 X 1963	Józef Franczak, ps. Lalek, wachmistrz Wojska Polskiego, później związany ze strukturami Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej, opisywany jako ostatni tzw. żołnierz wyklęty. Zginął w potyczce zbrojnej z grupą operacyjną Zmotoryzowanych Odwodów Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa w dniu 21 października 1963 r.

42	10	PREMIERA POLSKIEGO MUSICALU „HALLO SZPICBRÓDKA”	16 X 1978	Odbyła się premiera polskiego musicalu kryminalno-komediowego „Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy” w reżyserii Mieczysława Jahody i Janusza Rzeszewskiego. W główne role wcielili się Gabriela Kownacka i Piotr Fronczewski.
42	11	POLSCY SPORTOWCY - ANDRZEJ POGORZELSKI	16 X 2020	Polski żużlowiec i trener sportu żużlowego. Pięciokrotny finalista Drużynowych Mistrzostw Świata, gdzie wraz z reprezentacją Polski zdobył 3 złote (1965, 1966, 1969) i 1 srebrny medal (1967). W sezonie 1963 (IV m.). Finalista Indywidualnych Mistrzostw Świata w sezonach: 1965 (IX m.), 1966 (XII m.), 1967 (IX m.), 1969 (IX m.) i Indywidualnych Mistrzostw Polski, gdzie zdobył 3 brązowe medale (1964, 1965, 1966).
43	1	Unia Mielnicka 1501	23 X 1501	Król Aleksander Jagiellończyk zatwierdził polsko-litewską Unię Mielnicką. Był to ważny krok do połączenia Polski i Litwy w jedno państwo.
43	2	Urodził się Ignacy Daszyński	26 X 1866	Ignacy Daszyński, marszałek Sejmu i premier Rządu Ludowego w Lublinie. Aktywność publiczna Ignacego Daszyńskiego była nakierowana na rozwój demokracji parlamentarnej oraz odrodzenie państwa polskiego. To dzięki jego staraniom w konstytucji z 1921 roku znalazło się m.in. prawo do ubezpieczeń społecznych.
43	3	Blogosławiona Matka Elżbieta Róża Czacka	22 X 1876	Blogosławiona Matka Elżbieta Róża Czacka była założycielką zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża i prekursorką polskiej tyflogologii – nauki o osobach niewidomych. Jej działalność obejmowała zakładanie ośrodków edukacyjnych i wychowawczych dla niewidomych, propagowanie opieki i rehabilitacji osób z dysfunkcją wzroku oraz rozwój polskiej pedagogiki specjalnej, pozostawiając trwałe ślady w historii opieki społecznej i edukacji w Polsce.
43	4	POŁĄCZENIE KOLEJOWE DO ZAKOPANEGO	25 X 1899	Z Zakopanego uroczyście wyjechał w stronę Chabówki pierwszy pociąg. Jednym z głównych inicjatorów tej inwestycji był właściciel dóbr zakopiańskich hrabia Władysław Zamoyski. Doprowadzenie połączenia kolejowego nie tylko było przełomem w historii Zakopanego, które rozpoczęło swój szybki rozwój, ale także prawdziwą rewolucją, jeżeli chodzi o czas podróżowania do podnóży Tatr.

43	5	WINCENTY WITOS – POLSKA KOMISJA LIKWIDACYJNA	28 X 1918	Wincenty Witos stanął na czele powstałej w Krakowie Polskiej Komisji Likwidacyjnej, która dwa dni później przejęła władzę na obszarze zachodniej Małopolski. Od 4 listopada pełnił funkcję jej przewodniczącego.
43	6	Polska tolerancja wobec Żydów - „Polenaktion” 1938	28 X 1938	Ponad 17 tysięcy polskich Żydów zostało wydalonych w zaledwie dwa dni, 28 i 29 października 1938 roku, z Rzeszy Niemieckiej do Polski w ramach tzw. „Polenaktion”. Deportowani z dnia na dzień musieli opuścić swoje domy i zostawić cały majątek. Wiele rodzin zostało rozdzielonych na zawsze. Była to pierwsza tak masowa, szczegółowo zaplanowana i skoordynowana przez nazistów akcja deportacji Żydów z Trzeciej Rzeszy, która stała się swoistym preludium do uruchomienia niedługo później zbrodniczej maszyny Holocaustu. Mimo to, o „Polenaktion” świat niemal zapomniał.
43	7	Malarka Olga Boznańska	26 X 1940	W 2025 r. przypada 160 rocznica urodzin i 85. rocznica śmierci. Obrazy tej znakomitej malarki należą do najważniejszych dzieł modernistycznych w Polsce i są wystawiane w renomowanych muzeach. Boznańska osiągnęła międzynarodowy sukces, zostając jedną z najbardziej rozpoznawalnych polskich artystek.
43	8	"BÓG, HONOR, OJCZYZNA" NA SZTANDARACH - ROZKAZ	28 X 1943	Naczelnny Wódz gen. Kazimierz Sosnkowski wydał rozkaz o zatwierdzeniu napisu „Bóg, Honor, Ojczyzna” na sztandarach Polskich Sił Zbrojnych. W jego treści napisał: hasło to odpowiada najgłębszej treści historii tradycji naszej. Od zarania dziejów Naród Polski był wierny głębokiej idei zawartej w tych trzech wymownych słowach.
43	9	POWSTANIE WĘGIERSKIE 1956	22 X 1956	Zebrani na budapesztańskiej politechnice studenci, w reakcji na wydarzenia w Polsce i powrót do władzy represjonowanego do niedawna Władysława Gomułki sformułowali własne żądania. Domagali się m.in. zjazdu węgierskiej partii, przywrócenia do władzy Imre Nagya, odsunięcia od władzy stalinowskiej ekipy oraz demokratyzacji życia. Dzień później do protestujących padły pierwsze strzały, a w Moskwie podjęto decyzję o interwencji zbrojne. Rozpoczęło się węgierskie powstanie.
43	10	Pierwszy odcinek komiksu „Tytus, Romek i A'Tomek”	25 X 1957	W młodzieżowej gazecie „Świat Młodych” opublikowano pierwszy odcinek kultowego komiksu Henryka Chmielewskiego „Tytus, Romek i A'Tomek”. Przygody tytułowych harcerzy stały się najdłuższą ukazującą się polską serią komiksową i są wydawane do dzisiaj.

43	11	PROCES MELCHIORA WAŃKOWICZA	26 X 1964	W warszawskim sądzie wojewódzkim rozpoczął się proces ponad siedemdziesięcioletniego Melchiora Wańkowicza. Pisarz został zaaresztowany, jako autor tekstu krytykującego kampanię skierowaną wobec sygnatariuszy protestu przeciw cenzurze, tzw. „Listu 34”. Autor „Ziela na kraterze” został ostatecznie skazany na półtora roku więzienia. Jednak wobec nagłośnienia sprawy przez zachodnie media i interwencji m.in. senatora Roberta Kennedy'ego, władze próbowały polubownie rozwiązać problem. Widząc te działania pisarz demonstracyjnie postanowił nie odwoływać się od zapadłego wyroku stawiając komunistów w kłopotliwej sytuacji.
43	12	Polski biznes - powstaje spółka INPOST	25 X 2006	Rafał Brzoska to polski przedsiębiorca, który pokazał, że innowacyjny pomysł może zmienić codzienne życie milionów ludzi. W 2006 roku stworzył InPost – nowoczesną firmę logistyczną. Kilka lat później wprowadził do Polski Paczkomaty, czyli specjalne automaty do odbierania i nadawania paczek przez całą dobę. Pomysł szybko stał się popularny nie tylko w Polsce, ale także w innych krajach Europy. Historia Brzoski pokazuje, że odwaga, kreatywność i ciężka praca mogą doprowadzić do stworzenia rozwiązania, które naprawdę ułatwia życie. Rafał Brzoska przełamał monopol tradycyjnych usług pocztowych w Polsce, wprowadzając innowacyjne rozwiązania w logistyce paczek. Paczkomaty stały się standardem w handlu internetowym i jednym z kluczowych elementów infrastruktury e-commerce w wielu krajach europejskich. Jego działalność została doceniona także w kontekście gospodarczym — Brzoska regularnie pojawia się na listach najbogatszych Polaków.
44	1	ORDER ORŁA BIAŁEGO	1 XI 1705	August II Mocny ustanowił najwyższe oznaczenie polskie.
44	2	SZTURM MOSKALI NA PRAGĘ - 1794	4 XI 1794	O piątej rano rosyjscy żołnierze gen. Aleksandra Suworowa rozpoczęli szturm na bronioną przez powstańców warszawską Pragę. W jego trakcie dokonano rzezi obrońców i mieszkańców prawobrzeżnej części miasta. Sam Suworow relacjonując te akty okrucieństwa pisał: straszny był przelew krwi, place zasłane były trupami, ostatnia i najstraszniejsza rzeź dokonana się na brzegu Wisły w oczach ludu warszawskiego. Na ten straszny widok zdrżeli Polacy [...] krew lała się strumieniami, zaczerwienione wody Wisły niosły ciała tych, którzy szukając ratunku utonęli w jej nurtach.

44	3	KONNA KOLEJ ŻELAZNA W KRAKOWIE	31 X 1880	W Krakowie została oddana do użytku linia „konnej kolei żelaznej zwanej tramwajem”.
44	4	POWSTAJE POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA	31 X 1918	W odradzającej się Polsce została założona Polska Agencja Telegraficzna. Utworzenie jej uniezależniało młode państwo od agencji prasowych ówczesnych mocarstw. PAT w ramach swojej działalności wydawała kilkanaście biuletynów dla prasy, informujących m.in. o zagadnieniach politycznych, społecznych, kulturalnych i gospodarczych. Z czasem rozpoczęła również realizację dźwiękowych kronik filmowych, na których po wojnie wzorowano Polską Kronikę Filmową.
44	5	POWSTANIE ZHP	1 XI 1918	W Lublinie na zjeździe zjednoczeniowym połączono działające dotychczas oddzielnie ośrodki skautowe w Związek Harcerstwa Polskiego. ZHP skupił członków polskiego ruchu skautowego, który rozwijał się na terenie wszystkich zaborów. Na czele zjednoczonego związku stanęła Naczelna Rada Harcerska.
44	6	LOTNISKO NA OKĘCIU	1 XI 1933	Przeniesienie warszawskiego portu lotniczego na Okęcie. Na początku XX wieku lotnisko w Warszawie znajdowało się na Polu Mokotowskim.
44	7	UMIERA WINCENTY WITOS	31 X 1945	W Krakowie, 31 października 1945 r., pół roku po zakończeniu II wojny światowej, w wieku 71 lat zmarł Wincenty Witos, trzykrotny premier w czasach II RP, w tym m.in. w najbardziej dramatycznym okresie trwania bitwy warszawskiej. To dzięki jego determinacji i charyzmie udało się pozyskać do obrony ojczyzny wielu chłopów, początkowo niechętnych wojsku polskiemu, a wielu nawet skłonnych stanąć po stronie bolszewików. Ochotnicy, także pochodzenia chłopskiego, okazali się być nieocenionym wsparciem dla polskich wojsk.
44	8	ŚWIĘCENIA KAPŁAŃSKIE KAROLA WOJTYŁY	1 XI 1946	W Krakowie kardynał Adam Stefan Sapieha wyświęcił na księdza dwudziestosześcioletniego Karola Wojtyłę. Dzień później przyszedł papież, jako neoprezbiter odprawił w krypcie św. Leonarda w wawelskiej katedrze swoją pierwszą mszę.

44	9	Ostatnia ofiara Katynia – Oleg Zakirow	29 X 1952	Oleg Zakirow – urodzony 29 października 1952 w Andżanach, major KGB, prawnik z wykształcenia, odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderem Odrodzenia Polski. W latach 1989–1990 samodzielnie badał zbrodnię katyńską, dotarł do 130 teczek i żyjących świadków NKWD, dzięki czemu ujawniono prawdę o mordzie polskich oficerów dokonanym przez ZSRR. Mimo odwagi i poświęcenia został odsunięty, szykanowany i zapomniany przez władze rosyjskie i polskie, żył w ubóstwie, pracując na czarno. Zmarł 18 kwietnia 2017 w Łodzi, gdzie spoczął na cmentarzu ewangelicko-augsburskim. Jego historia jest symbolem odwagi, poświęcenia i niespełnionego sprawiedliwego uznania.
44	10	POLSCY OLIMPIJCZYCY – KAMILA SKOLIMOWSKA	4 XI 1982	Mistrzyni i rekordzistka świata junierek w rzucie młotem, najmłodsza polska złota medalistka olimpijska z Sydney (2000), olimpijka z Aten (2004) i Pekinu (2008).
44	11	Umiera Agnieszka Fatyga	30 X 2020	Ukończyła studia na Wydziale Operowym Akademii Muzycznej w Warszawie[potrzebny przypis], a w 1980 w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Warszawie (dyplom 1981)[potrzebny przypis]. Występowała w teatrach warszawskich: Narodowym (1980–1984), Ateneum (1984–2000) i Operetce Warszawskiej (1993). W jej repertuarze muzycznym znajdowały się songi Bertolda Brechta, przeboje musicalowe, romanse rosyjskie, arie operowe i ich pastisze (Carmen, Traviata, Tosca, Gilda, Czarodziejski flet).
45	1	BITWA POD CHOCIMIEM	11 XI 1673	Wielkie zwycięstwo pod Chocimiem: 30-tysięczna polska armia pod wodzą hetmana wielkiego koronnego Jana Sobieskiego rozbiła 35-tysięczne wojska tureckie Husejny Paszy. Sobieski osobiście poprowadził żołnierzy do szturmowania umocnionego obozu tureckiego. Po salwie armatniej piechota i dragoni wdarli się na wały i zepchnęli nieprzyjaciela. W dokonany przez nich wyłom runęła husaria hetmana Jabłonowskiego. Turcy rzucili się do ucieczki. Polskie wojsko zdobyło oboz ze 120 działami, z armii tureckiej ocalało zaledwie kilka tysięcy żołnierzy.
45	2	WYBUCH POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO 1806	7 XI 1806	6 listopada 1806 roku do Poznania wjechali owacyjnie witany gen. Henryk Dąbrowski oraz Józef Wybicki, którzy następnie przejęli władzę cywilną i wojskową w mieście. Dzień później, 7 listopada, Dąbrowski wydał odezwę do jego mieszkańców. Wkrótce w całym regionie wybuchło powstanie, zakończone klęską wojsk pruskich (co ciekawe, jednym z ostatnich punktów pruskiego oporu była Jasna Góra, zdobyta dzięki fortelowi).

45	3	URODZIŁ SIĘ JÓZEF CHEŁMOŃSKI	7 XI 1849	Józef Chełmoński urodził się w folwarku w Boczkach, akt chrztu spisano w kościele kolegiackim w Łowiczu 27 kwietnia 1850 w obecności ojca Józefa Adama Chełmońskiego, właściciela folwarku Boczki, księdza Józefa Rojewskiego, wikarego kolegiaty w Łowiczu, i włościanina Stanisława Kurackiego. Chrzestnymi byli Antoni Chełmoński i Florentyna Łoskowska.
45	4	SPONTANICZNE MANIFESTACJE W POZNANIU	10 XI 1918	Poznaniu i innych miastach Wielkopolski odbyły się spontaniczne manifestacje, pochody i wiece, podczas których ludność i żołnierze pruscy manifestowali radość z powodu obalenia monarchii. Na gmachach urzędów i koszar wywieszano czerwone sztandary. Tworzono Rady Robotniczo-Żołnierskie, niektóre z udziałem Polaków.
45	5	Narodowe Święto Niepodległości	11 XI 1918	Opis Jędrzeja Moraczewskiego: Niepodobna oddać tego upojenia, tego szału radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. Po 120 latach przysły kordony. Nie ma „ich”. Wolność! Niepodległość! Zjednoczenie! Własne państwo! Na zawsze! Chaos? To nic. Będzie dobrze. Wszystko będzie, bo jesteśmy wolni od pijawek, złodziei, rabusiów, od czapki z bączkiem, będziemy sami sobą rządzili. (...) Cztery pokolenia nadaremno na tę chwilę czekały, piąte doczekało. (...)
45	6	SIKORSKI ZOSTAJE WODZEM NACZELNYM	7 XI 1939	Przebywający na uchodźstwie w Paryżu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Władysław Raczkiewicz zwolnił internowanego marsz. Edwarda Śmigłego-Rydza z funkcji Naczelnego Wodza. Jednocześnie na to stanowisko powołał gen. Władysława Sikorskiego, który w swoim pierwszym rozkazie napisał: Armia polska, ta jedyna obecnie ostoja ciężko doświadczonego narodu, położonego w niej zaufania nie zawiedzie. Jej żołnierze, od zwykłego szeregowca począwszy, a na Naczelnym Wodzu skończywszy, zwyciężą albo zginą, bijąc się o honor i wielkość swej Ojczyzny.
45	7	PIERWSZY WYSTĘP ZESPOŁU MAZOWASZE	6 XI 1950	W Teatrze Polskim w Warszawie odbył się pierwszy występ zespołu „Mazowsze”, który zaprezentował tańce i pieśni ludowe z rejonu centralnej Polski. Wydarzenie to było uwieńczeniem dwuletnich przygotowań prowadzonych pod kierownictwem kompozytora Tadeusza Sygietyńskiego. Działania te od strony organizacyjnej wspierała znana przedwojenna aktorka i żona ich pomysłodawcy Mira Zimińska-Sygietyńska. Obecnie zespół po przez swój bogaty repertuar przybliży widzom folklor nie tylko Mazowsza, ale również innych regionów Polski.
45	8	URODZIŁ SIĘ ZYGMUNT „MUNIEK” STASZCZYK (T. LOVE)	5 XI 1963	W Częstochowie urodził się przyszły współzałożyciel i lider zespołu T.Love, wokalista i autor tekstów, Zygmunt „Muniek” Staszczuk. Wraz ze swoją grupą nagrał dziesięć albumów studyjnych, z których aż sześć doczekała się statusu złotej płyty. W 2010 roku wydał również swój pierwszy solowy album pt. „Muniek”. W trakcie swojej ponad trzydziestoletniej kariery muzycznej nagrywał również z takimi zespołami jak Atak, Paul Pavique Movement, Szwagierkolaska oraz Rege Inna Polish Stylee.

45	9	Dar Janiny i Zbigniewa Porczyńskich	5 XI 1987	Janina i Zbigniew Porczyńscy przekazali Muzeum Archidiecezji Warszawskiej kolekcję dzieł sztuki, obejmującą ponad 400 obrazów.
45	10	Polski biznes - powstaje LPP (Reserved, Cropp, Mohito)	xx xx 1991	LPP S.A. powstało w 1991 roku w Gdańsku dzięki inicjatywie Marka Piechockiego i Jerzego Lubiańca. Na początku była to mała firma handlująca ubraniami, ale wkrótce stworzyła markę Reserved i zaczęła budować własną sieć sklepów w Polsce. Dziś LPP działa w dziesiątkach krajów Europy i Azji, oferując modę dla młodych ludzi i dorosłych. To świetny przykład, jak polski pomysł i przedsiębiorczość mogą przerodzić się w globalny sukces. Historia LPP pokazuje, że z małego pomysłu można stworzyć coś wielkiego – idealny temat na film o marzeniach, pasji i biznesie
45	11	Powstaje Centrum Nauki Kopernik w Warszawie	5 XI 2005	Centrum Nauki Kopernik w Warszawie zostało otwarte jako nowoczesna instytucja popularyzująca naukę wśród młodzieży i dorosłych. Znajdują się tam interaktywne wystawy i laboratoria, które pozwalają samodzielnie przeprowadzać doświadczenia fizyczne i chemiczne. Centrum promuje edukację STEM i inspirowanie do zainteresowania nowoczesnymi technologiami oraz naukami przyrodniczymi. Jest miejscem spotkań naukowców, uczniów i rodzin, łącząc naukę z zabawą i praktyką. Od momentu powstania stało się jednym z najważniejszych punktów edukacyjnych w Polsce.
46	1	ZAJĘCIE GDAŃSKA PRZEZ KRZYŻAKÓW	13 XI 1308	Do słynnej rzezi doszło 13 listopada 1308 r. Źródła różnie przedstawiają rozmiary zbrodni. Najprawdopodobniej zamordowano od 60 do ponad 100 osób. Ofiarą najeźdźców padła ludność cywilna - mieszczanie i część rycerstwa. Zamordowani zostali także przedstawiciele władz - burmistrz i rajcowie; represjom poddano także ich rodziny.
46	2	POWSTAJE OSSOLINEUM	13 XI 1817	We Lwowie powstał Zakład Narodowy im. Ossolińskich (Ossolineum). Ufundowany dla Narodu Polskiego przez Józefa Maksymiliana Ossolińskiego, został otwarty w 1827 r. Do 1939 r. Zakład łączył w sobie Bibliotekę, Wydawnictwo i Muzeum Książy Lubomirskich. Był to jeden z najważniejszych ośrodków kultury polskiej, głównie dzięki niezwykle bogatym zbiorom bibliotecznym, pod względem wartości drugim w kraju po Bibliotece Jagiellońskiej. Od 1947 r. na bazie części zbiorów lwowskiego Ossolineum, które udało się Polsce odzyskać od sowietów, reaktywowano Bibliotekę Ossolineum we Wrocławiu.

46	3	Ueodził się generał Kazimierz Sosnkowski	19 XI 1885	140. rocznica urodzin generała. Rok 2025 został ustanowiony przez Sejm RP rokiem tego znakomitego organizatora Wojska Polskiego i niezłomnego orędownika sprawy polskiej na arenie międzynarodowej. Bliski współpracownik Piłsudskiego i krytyk ustępstw aliantów wobec ZSRR, Sosnkowski zapisał się w historii jako obrońca sprawy polskiej na arenie międzynarodowej.
46	4	Antoni Słonimski	15 XI 1895	Przypadająca w 2025 r. 130. rocznica urodzin. 2025 – rokiem tego wybitnego poety, pisarza, tłumacza i publicysty. „Jako prezes Związku Literatów Polskich wykorzystywał swoją pozycję do walki o prawa materialne twórców i bronił wolności słowa”, a jego „List 34” z 1964 roku był pierwszym w powojennej Polsce wspólnym protestem intelektualistów przeciwko komunistycznym represjom w PRL.
46	5	STARCIA NA PLACU GRZYBOWSKIM	13 XI 1904	Na placu Grzybowskim w Warszawie, Organizacja Bojowa PPS (Polskiej Partii Socjalistycznej) starła się po raz pierwszy z oddziałami wojska rosyjskiego. Zginęło 11 Polaków (w tym 4 kobiety i 2 dzieci), ponad 40 było ciężko rannych. Starcia na placu Grzybowskim były zapowiedzią wydarzeń rewolucji roku 1905.
46	6	PRZESŁANIE PAPIEŻA DO NARODU POLSKIEGO	15 XI 1918	Z okazji odzyskania niepodległości przez Polskę papież Benedykt XV wystosował na ręce kardynała Aleksandra Kakowskiego przesłanie do narodu polskiego. W dokumencie tym napisał: Historia zapisała złotymi zgłoskami zasługi Polski względem religii chrześcijańskiej i europejskiej cywilizacji, atoli – niestety – musiała także zapisać, jak Europa za to niegodziwie jej odpłaciła. Przemocą bowiem odebrawszy Polsce jej osobowość polityczną, usiłowała nadto w niektórych częściach wydrzeć jej katolicką wiarę i narodowość.
46	7	STRAJK DZIECI W POZNAŃSKICH SZKOŁACH	16 XI 1918	W szkołach ludowych Łazarza i Górczyna dzieci polskie przystąpiły do strajku, domagając się wprowadzenia języka polskiego na lekcjach. Co więcej, na Górczynie młodzież obrzuciła nauczycieli niemieckich książkami.
46	8	ZDOBYCIE KAMIEŃCA PODOLSKIEGO 1919	17 XI 1919	Polacy, a dokładnie 4 Pułk Strzelców Podhalańskich pod dowództwem majora Mieczysława Boruty-Spiechowicza, w porozumieniu z ukraińskim atamanem Symonem Petlurą, atakują i przejmują z rąk rosyjskich Kamieniec Podolski, historycznie bardzo ważne miejsce zarówno dla Polski, jak i Ukrainy.

46	9	Nagroda Nobla dla Władysława Stanisława Reymonta	13 XI 1924	W 2025 r. będziemy obchodzić setną rocznicę śmierci Władysława Stanisława Reymonta, wybitnego pisarza, laureata Nagrody Nobla, którą Akademia Szwedzka przyznała 13 listopada 1924 r. za czterotomową „epopeję chłopską” Chłopi. Jeden z najwybitniejszych i najważniejszych pisarzy w dziejach literatury polskiej.
46	10	Utworzenie przedsiębiorstwa "FILM POLSKI"	13 XI 1945	Na mocy dekretu rządowego utworzono państwowe przedsiębiorstwo „Film Polski”, podlegające bezpośrednio Ministerstwu Kultury i Sztuki. Miało ono wyłączność na produkcję filmów w kraju oraz dystrybucję filmów zagranicznych.
46	11	Otwarcie Filharmonii Narodowej w Warszawie po modernizacji	12 XI 1985	Filharmonia Narodowa w Warszawie po modernizacji wznowiła działalność jako jedna z najważniejszych instytucji muzycznych w Polsce. Modernizacja sali koncertowej i zaplecza technicznego umożliwiła organizację bardziej prestiżowych koncertów. Instytucja stała się miejscem występów czołowych orkiestr i solistów zarówno z Polski, jak i zagranicy. Filharmonia pełniła także funkcję edukacyjną, przybliżając publiczności muzykę klasyczną. Modernizacja w latach 80. wzmocniła jej pozycję jako centralnego punktu kultury w stolicy.
47	1	KOLUMNA ZYGMUNTA III	24 XI 1644	Na placu Zamkowym w Warszawie ustawiono Kolumnę Zygmunta III Wazy ufundowaną przez jego syna, króla Władysława IV. Monument ten był pierwszym świeckim pomnikiem wzniesionym w stolicy. Kolumnę wykonano według projektu architektów Augustyna Locci i Constantino Tencalli, natomiast autorem wieńczącej ją rzeźby był Clemente Molli.
47	2	OSTATNI SEJM I RZECZYPOSPOLITEJ W GRODNIE	23 XI 1793	W Grodnie zakończyły się ostatni sejm I Rzeczypospolitej. Jego obrady odbyły się pod lufami rosyjskich wojsk, które otoczyły grodzieński zamek. Nad przebiegiem sejmu, który miał zatwierdzić II rozbiór Polski, czuwał nowy ambasador rosyjski Jakub Sievers. Podjęty przez część posłów opór został złamany po przez aresztowania. W ten sposób sterroryzowany sejm nie tylko zatwierdził kolejny rozbiór, ale również m.in. podpisał wieczyste przymierze z Rosją oraz odrzucił Konstytucję 3 maja.

47	3	KSIĘSTWO WARSZAWSKIE	21 XI 1807	Do Warszawy po raz pierwszy przyjechał obrany dziedzicznym władcą Księstwa Warszawskiego, król saski Fryderyk August I. Konstytucja powstałego na mocy traktatu w Tylży księstwa przyznawała mu pełnię władzy wykonawczej i inicjatywę ustawodawczą. Jednak sam książę w okresie swoich rządów przebywał w Warszawie tylko kilkakrotnie.
47	4	Maria Pawlikowska - Jasnorzewska	24 XI 1891	9 lipca 2025 roku przypada 80. rocznica śmierci jednej z największych polskich poetek – Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Twórczość urodzonej w Krakowie wnuczki, córki i siostry wielkich Kossaków od lat jest obiektem badań największych autorytetów skupionych przy Instytucie Badań Literackich w Warszawie. Poświęcono Jej sześć książek biograficznych, kilkanaście dokumentów radiowych i telewizyjnych, a Jej życie stało się kanwą sztuk teatralnych.
47	5	KOMITET NARODOWY POLSKI	25 XI 1914	W Warszawie powstał Komitet Narodowy Polski (KNP). W jego skład weszli przedstawiciele Narodowej Demokracji, Stronnictwa Polityki Realnej oraz bezpartyjni. W wydanej do narodu odezwie KNP stwierdzał m.in. "jedna tylko przed narodem stanęła sprawa: rozbięcia złowrogiej potęgi niemieckiej i zjednoczenie Polski pod berłem monarchy rosyjskiego". Jednym z najważniejszych zadań KNP miało być utworzenie wojska polskiego, które podjęłoby walkę z Niemcami.
47	6	ODSIECZ LWOWA 1918	19 XI 1918	Z wyzwolonego przez wojska polskie Przemyśla ppłk Michał Karaszewicz-Tokarzewski poprowadził odsiecz dla swojego rodzinnego miasta Lwowa. Metropolia ta po proklamowaniu na jej terenie Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej stała się od 1 listopada teatrem zaciętych polsko-ukraińskich walk. Na ulicach miasta w nierównej walce trwała m.in. polska młodzież nazwana „orlętami lwowskimi”. Przybycie odsieczy ppłk Tokarzewskiego zmusiło Ukraińców po zaciętych bojach do opuszczenia miasta w nocy z 21 na 22 listopada.
47	7	Umiera Stefan Żeromski	20 XI 1925	Przypadająca w 2025 r. 100 rocznica śmierci. Był on nie tylko wybitnym pisarzem, ale także patriotą, który swoją twórczość literacką i działalność społeczną poświęcił sprawie niepodległości Polski. Żeromski wierzył w misję pisarza jako współtwórcy losów narodu. Autor powieści „Popioły”, „Syzyfowe prace”, „Ludzie bezdomni”, „Wierna rzeka”, „Przedwiośnie” oraz „Dzieje grzechu”.
47	8	PIERWSZA MASOWA EGZEKUCJA W AUSCHWITZ	22 XI 1940	W utworzonym w połowie roku niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz przeprowadzono pierwszą masową egzekucję. Wykonano ją w odwecie za działalność polskiego podziemia na terenie Śląska. W trakcie egzekucji rozstrzelano czterdziestu Polaków przywiezionych z Katowic.

47	9	AKCJA KRZESIŃSKA	23 XI 1941	W nocy z 22 na 23 listopada 1941 roku niemiecka policja, stosując zasadę odpowiedzialności zbiorowej, przeprowadziła w poznańskich Krzesinach brutalną akcję odwetową na miejscowej ludności. Funkcjonariusze przybyłego z Poznania batalionu Schutzpolizei wypędzili Polaków, w tym kobiety i dzieci, z domostw i rankiem 23 listopada zgromadzili wszystkich na placu przy ewangelickim kościele w Krzesinach.
47	10	Start pierwszego polskiego satelity naukowego LEM	21 XI 2013	Polski satelita naukowy Lem został skonstruowany przez naukowców i studentów w celu badania zjawisk fizycznych w kosmosie. Projekt jest symbolem rozwoju polskiego sektora kosmicznego i zdolności technologicznych kraju. Satelita umożliwia prowadzenie doświadczeń naukowych w przestrzeni kosmicznej i przesyłanie danych na Ziemię. Inicjatywa ta przyczyniła się do popularyzacji wiedzy o astronomii i technologii satelitarnej w Polsce. Start Lemu pokazał, że polska nauka może konkurować w międzynarodowych projektach kosmicznych.
47	11	Umiera Jan Machulski	20 XI 2008	W Warszawie zmarł Jan Machulski, aktor, reżyser teatralny, pedagog; założyciel i dyrektor Teatru Ochoty w Warszawie; jego najstłynniejszą filmową kreacją była rola kasiarza Henryka Kwinto w komediach kryminalnych „Vabank” i „Vabank II, czyli Riposta”.
48	1	Pojedynki sarmackie	xx xx xxxx	Pojedynki sarmackie
48	2	OSTATNIA BITWA KONFEDERACJI BARSKIEJ	29 XI 1772	Zakończyła się obrona klasztoru Karmelitów Bosych w Zagórzcu pod Sanokiem – ostatnia bitwa Konfederacji Barskiej. Wznoszący się 400 m nad okolicą warowny klasztor nad Osławą, zbudowany na tzw. Górze Marii, został obsadzony przez bliżej nieznany oddział konfederatów w listopadzie 1772 r. Wkrótce rosyjska artyleria dowodzona przez Iwana Drewicza rozpoczęła ostrzał. Kolejne salwy poważnie zniszczyły klasztor, największe straty nastąpiły 29 listopada. W wyniku pożaru zabudowań, wyczerpania, głodu i braku amunicji konfederaci poddali się.

48	3	OPANOWANIE BELWEDERU 1830	29 XI 1830	Wieczorem w Szkole Podchorążych Piechoty w Łazienkach ppor. Piotr Wysocki przerwał zajęcia dając sygnał konspiratorom do opanowania Belwederu będącego siedzibą wielkiego księcia Konstantego Pawłowicza Romanowa. Wydarzenie to rozpoczęło drugi z wielkich polskich powstańczych zrywów wyzwoleniczych, jakim było powstanie listopadowe.
48	4	WYBUCH POWSTANIA LISTOPADOWEGO	29 XI 1830	O świcie 30 listopada powstańcy panowali nad całym śródmieściem. Z murów ratusza witał przechodniów transparent ze słowami "Ody do młodości": Witaj, jutrzeńko swobody, zbawienia za tobą słońce!. W samym gmachu obradowała już Rada Administracyjna, legalny rząd Królestwa, poszerzona o kilka znanych osobistości, która w pierwszej odezwie wezwał rodaków do... porządku i spokojności. Powstanie przetrwało krytyczne godziny. Jego dalsze losy złożono w ręce, mocno zaskoczonych tym faktem, generałów i polityków.
48	5	ŚMIERĆ ADAMA MICKIEWICZA	26 XI 1855	W obozie wojskowym w Konstantynopolu zmarł wieszcz narodowy i duchowy przywódca Adam Mickiewicz. Na Wschód wyruszył miesiąc wcześniej, działając w porozumieniu z księciem Adamem Jerzym Czartoryskim. W Turcji dołączył do sformowanych podczas wojny krymskiej polskich oddziałów dowodzonych przez Sadyka Paszę Michała Czaykowskiego. Jego misję przerwał nagły atak choroby. Ciało największego polskiego poety pochowano na paryskim cmentarzu Montmorency. W 1890 roku jego szczątki złożono w wawelskiej katedrze.
48	6	POWOŁANIE POLSKIEJ MARYNARKI WOJENNEJ	28 XI 1918	Krótko po odzyskaniu niepodległości w 1918 rozpoczęto budowę polskiej marynarki wojennej. Zamieszczony w Monitorze Polskim nr 217 z dnia 30 listopada 1918 roku podpisany przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego rozkaz stwierdzał: „Z dniem 28 listopada 1918 roku [rocznica bitwy pod Oliwą] rozkazuję utworzyć Marynarkę Polską, mianując jednocześnie pułkownika marynarki Bogumiła Nowotnego szefem Sekcji Marynarki Wojennej przy Ministerstwie Spraw Wojskowych”.
48	7	NOWATORSKA BROŃ W POLSKIEJ ARMI	30 XII 1920	W czasie wojny polsko-bolszewickiej, po stronie polskiej, pod postacią I Pułku Czołgów (dowódcy to mjr Bogumił Skibniewski i płk Wilhelm Orlik-Ruckemann) oraz samoloty bojowe. Oba te rodzaje wojsk zadebiutowały podczas I wojny światowej, jednak w 1920 roku wciąż były względną nowością i pomogły Polakom w obronie kraju, a także dokonywaniu zwiadu (samoloty rozpoznawcze).
48	8	Powstaje Centralny Instytut Wychowania Fizycznego	29 XI 1929	nauguracja działalności Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie, który został przekształcony w Akademię Wychowania Fizycznego. Była to pierwsza tego typu uczelnia w Polsce.

48	9	ZAKOŃCZENIE EWAKUACJI DO IRANU 115 TYSIĘCY POLAKÓW	30 XI 1942	18 marca 1942 Władysław Anders na spotkaniu ze Stalinem poruszył kwestię ewakuacji części wojska polskiego do Iranu. Stalin zgodził się bez wahania na wyjazd wszystkich tych żołnierzy polskich, dla których nie wystarczało żywności. ZSRS opuściło 44 tysiące osób. Do listopada 1942 r. wysłano do Iranu ponad 115 tys. osób, w tym około 78,5 tys. żołnierzy oraz 37 tys. cywilów. Wśród ewakuowanych było niemal 18 tys. dzieci.
48	10	Ppik Ludwik Marszałek	27 XI 1947	Oficer piechoty i lotnictwa Wojska Polskiego. Od czerwca 1944 komendant dębickiego obwodu Armii Krajowej. Od jesieni 1944 intensywnie poszukiwany przez sowiecki kontrwywiad wojskowy Smiersz. 12 grudnia 1947, w wyniku zdrady, aresztowany we Wrocławiu przez funkcjonariuszy MBP. Przeszedł okrutne śledztwo. Rozstrzelany (razem z innymi działaczami WiN: Stanisławem Dydo ps. „Steinert”, Janem Klamutem i Władysławem Ciskiem) w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu 27 listopada 1948 r.
48	11	Umiera Leon Niemczyk	29 XI 2006	W Łodzi zmarł Leon Niemczyk, aktor; do historii kina przeszły jego kreacje w „Nożu w wodzie” Romana Polańskiego czy „Pociągu” Jerzego Kawalerowicza.
48	12	Polski przemysł - powstaje PGZ	26 XI 2013	Polska Grupa Zbrojeniowa łączy ponad 50 spółek produkujących sprzęt wojskowy, amunicję, pojazdy oraz zaawansowane systemy obronne. PGZ angażuje tysiące pracowników i odgrywa kluczową rolę w bezpieczeństwie kraju i sojuszu NATO, dostarczając sprzęt także partnerom zagranicznym. W filmie można przedstawić, jak polska inżynieria wspiera bezpieczeństwo i jak nowoczesne technologie powstają w rodzimych fabrykach.
49	1	Urodził się Krzysztof Arciszewski	9 XII 1592	W Rogalinie urodził się wybitny artylerzysta i niepokorny podróżnik, nazywany polskim konkwistadorem Krzysztof Arciszewski. Szkoląc się w rzemiośle wojennym dotarł do Holandii, gdzie walczył w różnych konfliktach. Na usługach holenderskiej Kompanii Zachodnioindyjskiej kilkakrotnie wyprawiał się do Brazylii. Tam też nie tylko dosłużył się wysokich godności, ale również spisał obserwacje na temat życia Indian. O nie tuzinkowym życiorysie Arciszewskiego świadczy również fakt, iż po powrocie do kraju został dowódcą artylerii koronnej, a podczas powstania Chmielnickiego bronił Lwowa oraz brał udział w odsieczy Zbaraża.

49	2	Urodził się Stanisław Staszic	6 XII 1755	Stanisław Staszic – był jednym z najbardziej wszechstronnych myślicieli polskiego oświecenia. Jego działalność obejmowała naukę, politykę, ekonomię i społeczną aktywność – prawdziwy człowiek renesansu w epoce późnego oświecenia. Za osiągnięcia na polu nauk o Ziemi Stanisław Staszic otrzymał zaszczytny tytuł ojca geologii polskiej. To on inicjował powstanie wielu szkół i instytucji naukowych, a także zainicjował budowę pomnika Mikołaja Kopernika.
49	3	Urodził się Józef Klemens Piłsudski	5 XII 1867	W majątku Zułów na Wileńszczyźnie urodził się twórca niepodległej II RP Józef Klemens Piłsudski. Był synem Józefa Wincentego, komisarza powiatu kowieńskiego w powstaniu styczniowym i Marii z Billewiczów. Późniejszy pierwszy Marszałek Polski od młodości związał się z konspiracją antycarską i działaniem na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości. Jako jeden z najwybitniejszych przedstawicieli pokolenia, które po 123 latach zaborów podjęło zwycięską walkę o wolność ojczyzny, miał szczęście i zaszczyt być głównym budowniczym, a także symbolem odzyskanej państwowości.
49	4	PIERWSZA EMISJA MARKI POLSKIEJ	9 XII 1916	Pierwsza emisja marki polskiej. Wprowadzenie do obiegu na terenach Królestwa Polskiego okupowanego przez Cesarstwo Niemieckie marki polskiej, która była środkiem płatniczym w Polsce do 1924r. 9 grudnia 1916 r. na mocy rozporządzenia generała-gubernatora warszawskiego Hansa Hartwiga von Beselera ruszyła emisja nowej waluty. Na dwóch pierwszych seriach banknotów znalazła się informacja mówiąca, iż „Rzesza Niemiecka przyjmuje odpowiedzialność za spłatę Biletów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Markach Niemieckich po cenie nominalnej”.
49	5	SEJM DZIELNICOWY W KINIE APOLLO W POZNANIU	3 XII 1918	W sali kina „Apollo” (Piekary) rozpoczął obrady Sejm Dzielnicowy. Przybyło 1399 delegatów z zaboru pruskiego i spośród emigracji w Niemczech. Atmosfera była gorąca - nacjonaliści niemieccy, licząc się z możliwością zbrojnych wystąpień Polaków skrycie rozdawali broń, rozmieścili gniazda karabinów maszynowych w kilku punktach miasta i wzmocnili pogotowie wojskowe.
49	6	Władysław Stanisław Reymont	5 XII 1925	W 2025 r. będziemy obchodzić setną rocznicę śmierci Władysława Stanisława Reymonta, wybitnego pisarza, laureata Nagrody Nobla, którą Akademia Szwedzka przyznała 13 listopada 1924 r. za czterotomową „epopeję chłopską” Chłopi. Jeden z najwybitniejszych i najważniejszych pisarzy w dziejach literatury polskiej.
49	7	OBÓZ WIELKIEJ POLSKI	4 XII 1926	W Poznaniu podczas inauguracyjnego zjazdu Roman Dmowski powołał do życia Obóz Wielkiej Polski. Organizacja powstała, jako odpowiedź części prawicowych środowisk na dokonany przez Józefa Piłsudskiego przewrót majowy. Struktury OWP zostały oparte na młodszych działaczach ruchu narodowego. Przedstawiciele rosnącego w siłę ruchu byli w kolejnych latach represjonowani przez sanacyjne władze. Ostatecznie w 1933 roku OWP został rozwiązany.

49	8	DEKLARACJA POLSKI I ZSRR O WALCE Z NIEMCAMI	4 XII 1941	W czasie spotkania ze Stalinem w Moskwie, gen. Władysław Sikorski podpisał deklarację o zobowiązaniu się Polski do współpracy z Aliantami (w tym ZSRR) w walce przeciwko III Rzeszy. Potwierdzono pakt Sikorski-Majski z lipca 1941 r., jednak Stalin nie respektował jego postanowień.
49	9	Premiera kinowej wersji serialu telewizyjnego „CHŁOPI”	7 XII 1973	Odbyła się premiera kinowej wersji serialu telewizyjnego „Chłopi” będącego ekranizacją powieści Władysława Reymonta. Reżyserem filmu był Jan Rybkowski, a w główne role wcielili się Emilia Krakowska, Władysław Hańcza i Ignacy Gogolewski.
49	10	Powstaje Federacja Rodzin Katyńskich - 1992	3 XII 1992	Powstała Federacja Rodzin Katyńskich, której celem jest upamiętnianie ofiar zbrodni katyńskiej. Zarejestrowany tego dnia statut organizacji rozpoczyna się słowami: Rozumiejąc, że w sprawach ważnych dla Narodu, dla jego losów i historii, tylko zespolenie wysiłków i działań może przynieść oczekiwany skutek i osiągnąć pożądany cel, w obliczu zbrodni ludobójstwa, jakiej nie zna świat cywilizowany - wymordowania jeńców zagarniętych w wyniku agresji wojsk sowieckich w 1939 roku - Stowarzyszenia skupiające rodziny katyńskie rozsiane w kraju i poza jego granicami, postanowiły zjednoczyć swe wysiłki i działania w Związku o nazwie "Federacja Rodzin Katyńskich".
49	11	Polski przemysł – powstaje Tauron Polska Energia	6 XII 2006	Tauron Polska Energia powstał w grudniu 2006 roku jako nowoczesna grupa energetyczna, łącząc wiele przedsiębiorstw działających w produkcji i dystrybucji energii w Polsce. Dziś Tauron jest jednym z największych dostawców prądu i ciepła w kraju, obsługując miliony odbiorców. To firma, która stoi za światłem w domach, urzędach i fabrykach – jej działalność ma realny wpływ na codzienne życie Polaków. W filmie można pokazać, jak energia „przeptywa” od elektrowni aż do domowych gniazdek i jakie wyzwania stoją przed firmą, która musi łączyć nowoczesne technologie z ekologią i bezpieczeństwem energetycznym. To doskonały temat na film pokazujący rolę energii w naszym codziennym życiu.
50	1	Stefan Batory królem Polski - 1575	14 XII 1575	Książę Siedmiogrodu Stefan Batory został ogłoszony przez szlachtę królem Polski. Wydarzenie to zapoczątkowało dziesięcioletnie panowania władcy, który jako wódz i reformator zdołał uczynić Rzeczpospolitą większą i silniejszą. O jego talencie jeden z głównych przedstawicieli renesansu, szesnastowieczny francuski pisarz Michał de Montaigne napisał: ten, którego Polacy obrali swym królem, był naprawdę jednym z największych władców naszego wieku.

50	2	Urodził się prof. Zbigniew Religa	16 XII 1938	W Miedniewicach przyszedł na świat polski wybitny kardiochirurg prof. Zbigniew Religa. Pośród wielu jego zasług dla rozwoju medycyny najwybitniejszą było przeprowadzenie w 1985 roku w Wojewódzkim Ośrodku Kardiologii w Zabrze pierwszego w Polsce przeszczepu serca. Od lat osiemdziesiątych związał się z polityką. W latach 2005-2007 był ministrem zdrowia w rządzie PiS. W październiku 2014 roku na ekrany kin wszedł film biograficzny o prof. Relidze pod tytułem „Bogowie”.
50	3	PIERWSZY NIEMIECKI TEATR W POLSCE	14 XII 1939	W Bydgoszczy powstał pierwszy niemiecki teatr w czasach okupacji nazistowskiej. Pojawianie się w niemieckich kinach i teatrach było w czasie okupacji postrzegane bardzo negatywnie, jako przejaw wspierania niemieckiej kultury lub wręcz kolaboracji. Utało się wówczas powiedzenie "tylko świnie siedzą w kinie, co bogatsze to w teatrze"
50	4	NIEMIECKA ZBRODNIA W KITOWIE	11 XII 1942	11 grudnia 1942 r. Niemcy dokonali pacyfikacji wsi Kitów koło Zamościa. Ofiarą bestialstwa oddziałów SS padły 164 osoby, w tym wiele kobiet i dzieci. Winę za masakrę ponosi SS-Brigadeführer Odilo Globocnik.
50	5	Mord sądowy na komandorach	16 XII 1952	Oficerowie Polskiej Marynarki Wojennej, zamordowani zostali przez komunistów po sfiogowanym procesie. Kmdr por. Zbigniew Przybyszewski i kmdr Stanisław Mieszkowski oskarżeni zostali o "próbę obalenia władzy ludowej". Cztery dni wcześniej rozstrzelano kmdr Jerzego Staniewiczza. Oficerowie ci w okresie II RP służyli w Marynarce Wojennej; w kampanii 1939 r. walczyli na Helu. Ich ciała odnaleziono po latach poszukiwań.
50	6	Premiera Teatru Telewizji „Człowiek z marmuru”	15 XII 1980	Premiera filmu i spektaklu „Człowiek z marmuru” w telewizji była ważnym wydarzeniem kulturowym i społecznym w PRL. Produkcja Andrzeja Wajdy stała się symbolem krytyki systemu i inspiracją dla ruchu Solidarność. Ukazywała trudną historię robotników i mechanizmy władzy w Polsce Ludowej. Spektakl przybliżał społeczeństwu wartości etyczne, odwagę i walkę o prawdę. Stał się punktem odniesienia w dyskusjach o sztuce i polityce w Polsce lat 80.
50	7	ODSŁONIĘCIE POMNIKA POLEGŁYCH STOCZNIOWCÓW	16 XII 1980	Gdański Pomnik Poległych Stoczniovców jest jednym z najbardziej znanych polskich monumentów XX wieku. Idea jego wzniesienia powstała tuż po tragicznych wydarzeniach na Wybrzeżu w grudniu 1970 r., kiedy to w trakcie akcji pacyfikacyjnej zginęło 39 robotników. Inicjatywa wyszła od pracownika Stoczni Gdańskiej i członka komitetu strajkowego Henryka Lenarciaka.

50	8	Wprowadzenie Stanu Wojennego w Polsce	13 XII 1981	Życie w Polsce zostało sparaliżowane wprowadzonym przez reżim komunistyczny stanem wojennym. Zaskoczeni Polacy usłyszeli nadawane za pośrednictwem radia i telewizji złowieszcze słowa premiera Wojciecha Jaruzelskiego: Obywatelki i obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej! Zwracam się dziś do Was jako żołnierz i jako szef rządu polskiego. Zwracam się do Was w sprawach wagi najwyższej. Ojczyzna nasza znalazła się nad przepaścią. [...] Ogłaszam, że w dniu dzisiejszym ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego. Rada Państwa, w zgodzie z postanowieniami Konstytucji, wprowadziła dziś o północy stan wojenny na obszarze całego kraju.
50	9	POLSKA W NATO – PODPISANIE PROTOKOŁÓW AKCESYJNYCH	16 XII 1997	W Brukseli ministrowie spraw zagranicznych państw NATO podpisali Protokoły Akcesyjne dla Polski, Czech i Węgier. Protokoły te, w roku 1998, stanowiły przedmiot ratyfikacji w szesnastu krajach Sojuszu. Za moment zakończenia procedury ratyfikacji przez dane państwo uznaje się przekazanie instrumentów ratyfikacyjnych rządowi Stanów Zjednoczonych - depozytariuszowi Traktatu Waszyngtońskiego.
50	10	POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ – SZCZYT W KOPENHADZE	13 XII 2002	Finał negocjacji Polski z UE nastąpił 13 grudnia 2002 r. podczas szczytu Unii w Kopenhadze. W trakcie przedłużających się rozmów ustalono ostatnie elementy umowy akcesyjnej. W centrum zainteresowań polskiej delegacji znajdowały się sprawy rolnictwa i budżetu na inwestycje strukturalne. Podczas szczytu przyjęto również terminarz dalszej procedury integracji.
50	11	Obwodnica Doliny Rospudy - protest	14 XII 2006	Spór o ochronę Doliny Rospudy był jednym z najgłośniejszych konfliktów ekologicznych w Polsce po 1989 r. Dotyczył planów budowy obwodnicy miasta Augustów. Zaproponowana trasa przecinała unikatowy ekosystem torfowisk, siedlisko rzadkich gatunków roślin i ptaków, objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000. W latach 2006–2007 doszło do ogólnopolskich protestów ekologów, naukowców i części społeczeństwa przeciwko inwestycji. Konflikt stał się symbolem walki o ochronę przyrody i zrównoważony rozwój.
50	12	Umiera Adam Słodowy	10 XII 2019	W Warszawie zmarł Adam Słodowy, popularyzator nauki i prowadzący program „Zrób to sam” w Telewizji Polskiej. Program nadawany był przez 24 lata między 1959 a 1983 r.

51	1	MAURYCY MOCHNACKI	20 XII 1834	Zmarł Maurycy Mochnacki – wybitny działacz i publicysta demokratyczny z Kresów, teoretyk polskiego romantyzmu, uczestnik i kronikarz Powstania Listopadowego.
51	2	PIERWSZY ODCINEK POWIEŚCI „POTOP”	23 XII 1884	Henryk Sienkiewicz na łamach redagowanego przez siebie warszawskiego dziennika „Słowo” opublikował pierwszy odcinek powieści „Potop”. Dwa lata później ukazało się jej pierwsze wydanie książkowe, a w 1974 roku została zekranizowana przez reżysera Jerzego Hoffmana.
51	3	Urodziła się Alicja Habsburg	18 XII 1889	Urodziła się Alicja Habsburg - szwedzka arystokratka (zamężna najpierw z hrabią Ludwikiem Badenim, a potem z arcyksięciem Karolem Olbrachtem Habsburgiem), która podczas II wojny światowej była uczestniczką polskiej konspiracji. Odmówiła przyjęcia volkslisty i przystąpiła do Związku Walki Zbrojnej - wykorzystując znajomość kilku języków prowadziła nasłuch radiowy. Pośmiertnie została odznaczona Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, ale wcześniej - przez władze PRL - pozbawiona pałacu w Żywcu. Jej synem był dominikanin, o. Joachim Badeni.
51	4	AGENTURA BOLSZEWICKA W WOJSKU POLSKIM	20 XII 1920	Szczególnie żołnierze pochodzenia chłopskiego, liczący na awans społeczny pod rządami bolszewików, bywali łatwym celem dla agitatorów i wszelkiego rodzaju agentów bolszewickich, którzy pojawiali się na zlecenie sowieckiego wywiadu. Ich celem było sianie defetyzmu i pogarszanie morale wojsk polskich. Dowódcy polscy musieli więc stale zachowywać czujność i być w stanie ochronić swoich żołnierzy przed takim destruktywnym wpływem "piątej kolumny" bolszewickiej we własnych szeregach.
51	5	Reformy Władysława Grabskiego - 1923	19 XII 1923	W Polsce został utworzony tzw. rząd fachowców, na czele którego po raz drugi jako premier stanął prof. Władysław Grabski. Celem tego gabinetu było rozwiązanie nękającego wyniszczone wojnami kraj kryzysu gospodarczego i powstrzymanie hiperinflacji. Rząd Grabskiego z powodzeniem przeprowadził reformę walutową zastępując markę złotym, zlikwidował wysoką inflację, zrównoważył państwowy budżet oraz wprowadził reformę rolną.

51	6	Polski przemysł - powstają TZMO	xx xx 1951	TZMO (Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych) to jedna z największych polskich firm prywatnych, która produkuje artykuły higieniczne i medyczne marki Bella czy Seni. Firma powstała w latach 50. XX wieku, a po transformacji w 1991 r. przeszła na własność prywatną i zaczęła dynamicznie rozwijać swoją działalność. W Toruniu rozpoczyna się produkcja materiałów opatrunkowych na zamówienie MON i Centralnego Urzędu Zaopatrzenia Górnictwa. TZMO już w połowie lat sześćdziesiątych zaczyna zdobywać rynki zagraniczne - produkty trafiają do państw europejskich i afrykańskich, a nawet do Wietnamu. To przykład, jak lokalna firma może połączyć tradycję z nowoczesnym podejściem i innowacją. Historia TZMO pokazuje młodym ludziom, że polskie przedsiębiorstwa mogą być liderami w branży i inspirować kolejne pokolenia.
51	7	PRZEMYSŁAW GINTROWSKI	21 XII 1951	W Stargardzie Szczecińskim urodził się bard, kompozytor i muzyk Przemysław Gintrowski. Współpracując z Jackiem Kaczmarskim i Zbigniewem Łapińskim na przestrzeni lat nagrali pięć programów muzycznych. Pochodząca z pierwszego materiału tego tria tytułowa piosenka „Mury” stała się symbolem Solidarności i walki z komunizmem. Gintrowski nagrał dziewięć solowych albumów oraz skomponował muzykę do licznych filmów. Powszechnie rozpoznawalnymi motywami filmowymi jego autorstwa jest m.in. muzyka do filmu „Tato” i do serialu „Zmiennicy”.
51	8	Czesław Niemen „Dziwny jest ten świat”	20 XII 1968	Wydana rok wcześniej przez wytwórnię płytową Muza płyta Czesława Niemena „Dziwny jest ten świat”, jako pierwsza w historii polskiej muzyki osiągnęła status złotej. Był to również pierwszy autorski album tego artysty. Niemen za tytułową piosenkę zdobył nagrodę na V Festiwalu Piosenki w Opolu, a ona sama stała się jednym z najbardziej znanych utworów polskiej muzyki rozrywkowej.
51	9	Strajk w Stoczni Gdańskiej - śmierć Zbyszka Godlewskiego	17 XII 1970	Przyjeżdżający rano do Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni robotnicy zostali zaskoczeni niemożnością dostania się do otoczonego przez wojsko zakładu pracy. Około godziny 6:00 do gęstniejącego i napierającego na siebie tłumu stoczniovców otworzono ogień. Rozpoczął się dzień, który przeszedł do historii, jako czarny czwartek.
51	10	REZYGNACJA GOMUŁKI	20 XII 1970	Na VII plenum KC PZPR przyjęto rezygnację Gomułki z funkcji I sekretarza i członka Biura Politycznego KC. Nowym I sekretarzem, mającym poparcie Moskwy, został Edward Gierek, dotychczasowy I sekretarz KW PZPR w Katowicach i członek Biura Politycznego KC. Z Biura Politycznego usunięto: Bolesława Jaszczuka, Zenona Kliszkę, Mariana Spychalskiego i Ryszarda Strzeleckiego. Na ich miejsce powołano: Edwarda Babiucha, Piotra Jaroszewicza, Mieczysława Moczara, Stefana Olszowskiego i Jana Szydłaka. Edward Gierek wygłosił przemówienie nadane przez radio i telewizję, w którym proponował powrót do pracy i wspólne wyciągnięcie wniosków z „bolesnych wydarzeń ostatnich tygodni”.

51	11	LECH WAŁĘSA ZOSTAJE PREZYDENTEM RP	22 XII 1990	Na Zamku Królewskim w Warszawie nowo wybrany prezydent RP Lech Wałęsa odebrał z rąk ostatniego prezydenta RP na Uchodźstwie Ryszarda Kaczorowskiego przedwojenne insygnia głowy państwa. Wcześniej tego samego dnia został zaprzysiężony przed Zgromadzeniem Narodowym na pierwszego po wojnie demokratycznie wybranego prezydenta Polski.
52	1	Koronacja Mieszka II	25 XII 1025	W katedrze gnieźnieńskiej, w dniu Bożego Narodzenia na skronie Mieszka II została nałożona królewska korona. Był on drugim po swoim niedawno zmarłym ojcu Bolesławie Chrobrym, królem Polski i jednocześnie drugim władcą polskim koronowanym w 1025 roku przez arcybiskupa gnieźnieńskiego Hipolita.
52	2	Z fundacji Władysława Jagiełły powstaje Kościół św. Bartłomieja w Drohobyczu (Ukraina).	25 XII 1392	Początki katolickiej parafii w Drohobyczu datowane są na grudzień 1392 r. Wówczas król Władysław Jagiełło wydał dokument o budowie nowego murowanego gotyckiego kościoła, który miał także pełnić funkcje obronne. Po II wojnie światowej Drohobycz znalazł się w granicach ZSRR. W 1949 komuniści znacjonalizowali kościół i w kolejnych latach zniszczyli ten zabytek (zniszczeniu uległy m.in. witraże autorstwa Matejki, Wyspiańskiego i Mehoffera; liczne obrazy, barokowe ołtarze, organy, bogata biblioteka - książkami i elementami drewnianymi socjaliści palili w piecu). W 1987 po wieloletnich staraniach miejscowych Polaków kościół oddano wiernym.
52	3	ODSŁONIĘCIE POMNIKA ADAMA MICKIEWICZA W WARSZAWIE	24 XII 1898	W trakcie uroczystości odsłonięcia, zgodnie z wcześniejszymi zobowiązaniami, zachowano ciszę, a Maria Konopnicka tak wspominała tę milczącą manifestację: "Oblicze poety stanęło w świetle, w jakim nie stało jeszcze żadne dzieło sztuki: w świetle płonących serc - wielu tysięcy".
52	4	Urodził się Mieczysław Fogg	30 XII 1901	W 2026 roku przypada 125. rocznica jego urodzin. Piosenkarz, którego głos znała cała Polska, sprzedał ponad 25 mln płyt i zasłynął z takich utworów jak „To ostatnia niedziela”. W czasie wojny walczył w Armii Krajowej i brał udział w Powstaniu Warszawskim. Jak podkreślono, Mieczysław Fogg był nie tylko gwiazdą międzywojennej i powojennej sceny, ale też żołnierzem i bohaterem, odznaczonym Medalem Sprawiedliwego wśród Narodów Świata.

52	5	Urodził się kompozytor Henryk Warszawski (Wars)	29 XII 1902	W Warszawie urodził się Henryk Warszawski lepiej znany polskiej publiczności, jako słynny Henryk Wars. Do wybuchu II wojny światowej skomponował tak znane szlagiery, jak „Ach, śpij kochanie”, „Umówiłem się z nią na dziewiątą”, „Ach, jak przyjemnie”, „Już taki jestem zimny drań”, „Tylko we Lwowie”, czy też „Miłość ci wszystko wybaczy”. Wraz z armią gen. Andersa przeszedł cały szlak bojowy tworząc teatr rewiowy The Polish Parade. Po wojnie osiadł w Stanach Zjednoczonych pozostawiając po sobie muzykę do wielu produkcji największych wytwórni filmowych.
52	6	Helena i Ignacy Paderewscy przyjeżdżają do Poznania	26 XII 1918	Helena i Ignacy Paderewscy przyjeżdżają do Poznania
52	7	WYBUCHA POWSTANIE WIELKOPOLSKIE	27 XII 1918	Narodowy Dzień Pamięci Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. W Poznaniu, dzień po przybyciu do miasta Ignacego Jana Paderewskiego, wybuchło Powstanie Wielkopolskie. Celem zrywu było wyzwolenie terytorium Wielkopolski spod dominacji niemieckiej i przyłączenie jego do odradzającego się państwa polskiego. Pierwszym dowódcą powstania został major Stanisław Taczak, który po ustabilizowaniu sytuacji i konsolidacji powstańczych sił, przekazał swoje stanowisko desygnowanemu przez Józefa Piłsudskiego na dowódcę wojsk polskich w Wielkopolsce generałowi Józefowi Dowbor-Muśnickiemu. Dzięki ofiarności powstańców olbrzymia większość wyzwolonych przez nich terenów została mocą postanowień konferencji pokojowej w Paryżu przyłączona do Polski.
52	8	POWSTANIE WIELKOPOLSKIE – STAN WYJĄTKOWY	28 XII 1918	Ogłoszono stan wyjątkowy, powstańcy przejmują pozostałe kluczowe obiekty miasta (Cytadela, Fort Grolman, Arsenał, część koszar, plac ćwiczeń w Biedrusku), aresztując przedstawicieli władz niemieckich, w tym dowódcę V Korpusu Armijnego gen. Fritza Bock und Polach. Kapitan Stanisław Taczak otrzymuje dowództwo Powstania. Komendantem Poznania zostaje por. Jan Maciaszek.
52	9	Ochrona żubra – utworzenie Rezerwatu	29 XII 1921	Rok 1921 był kluczowym, tragicznym momentem w historii ochrony żubra. To właśnie wtedy, po zniszczeniach pierwszej wojny światowej i intensywnym kłusownictwie, zginął ostatni żyjący na wolności żubr nizinny w Puszczy Białowieskiej. Rezerwat Ścisły w Puszczy Białowieskiej, będący sercem Białowieskiego Parku Narodowego utworzono 29 grudnia 1921 roku. Obejmuje on najcenniejsze fragmenty pierwotnego lasu, gdzie procesy przyrodnicze przebiegają bez ingerencji człowieka. Żubr, którego populacja liczy obecnie ponad 3.000 osobników jest przykładem sukcesu polskiego ruchu ochrony przyrody i inspiracją dla ochrony innych gatunków zagrożonych wyginięciem w Europie.

52	10	UMIERA ŚW. BRAT ALBERT	25 XII 1929	Adam Hilary Bernard Chmielowski (znany również jako święty Albert Chmielowski lub święty Brat Albert; herbu Jastrzębiec; ur. 20 sierpnia 1845 w Igołomi, zm. 25 grudnia 1916 w Krakowie) – polski zakonnik franciszkański, założyciel zgromadzenia albertynów i albertynek, powstaniec styczniowy, malarz, święty Kościoła katolickiego, znany z pełnego poświęcenia pracy dla biednych i bezdomnych.
52	11	ŚWIATECZNY ROZKAZ GEN. ANDERSA	24 XII 1944	We Włoszech dowódca II Korpusu Polskiego generał Władysław Anders wydał do swoich żołnierzy świąteczny rozkaz. W jego treści napisał: rok temu na Pasterce, u Żłobka Zbawiciela w Betlejem, prosiliśmy o Błogosławieństwo w nadchodzących walkach. Bóg pobłogosławił naszemu orężowi; w roku 1944 nie ponieśliśmy ani jednej porażki, wzięwszy wielokrotnie wspaniały odwet na wrogu. [...] Ufamy, że w nagrodę za nasz żołnierski trud dane nam będzie złożyć hołd u stóp Jasnogórskiej i Ostrobramskiej. W tej nadziei życzę Wam pomyślnych świąt Bożego Narodzenia 1944.
52	12	Premiera komedii „NIE MA RÓŻY BEZ OGNIA”	25 XII 1974	Odbyła się premiera kultowej komedii Stanisława Barei „Nie ma róży bez ognia”. Fabuła filmu opowiadając historię lokalowych perypetii małżeństwa Filikiewiczów ukazywała w satyryczny sposób peerelowską rzeczywistość. W główne role wcielili się Jerzy Dobrowolski, Jacek Fedorowicz i Halina Kowalska.